

ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ
ΠΑΝΕΛΛΑΔΙΚΕΣ ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ
ΗΜΕΡΗΣΙΩΝ – ΕΣΠΕΡΙΝΩΝ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΩΝ ΛΥΚΕΙΩΝ
ΠΕΜΠΤΗ 1 ΙΟΥΝΙΟΥ 2023
ΕΞΕΤΑΖΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑ: ΝΕΑ ΕΛΛΗΝΙΚΑ

ΜΗ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΚΟ

A1. Σύμφωνα με την επιστημονική έρευνα τα άτομα που συμμετέχουν σε εθελοντικές δράσεις έχουν πολλαπλά οφέλη στην ψυχική τους υγεία, αφού μπορούν να υπομένουν τις εργασιακές πιέσεις. Επίσης τα συγκεκριμένα άτομα διακρίνονται για την ψυχραιμία τους στην αντιμετώπιση δύσκολων καταστάσεων, ξεχνάνε τα καθημερινά προβλήματα τους και ξεπερνάνε τα ψυχικά αδιέξοδα. Επιπλέον εντοπίζονται οφέλη και στην κοινωνική ζωή, καθώς οι εθελοντές έρχονται σε επαφή με άλλους ανθρώπους και ανταλλάσσουν ιδέες και απόψεις. Τέλος οι εθελοντές αποκτούν το αίσθημα της αισιοδοξίας και της πληρότητας στην κοινωνική τους ζωή.

A2α.

Δομή παραγράφου

Θεματική περίοδος <<Καθώς η εθελοντική...ότι είχαν>>

Λεπτομέρειες-σχόλια <<Κοινωνικοποιούνται...καθημερινών προβλημάτων>>

Κατακλείδα περίοδος <<Γενικότερα...στη ζωή μας>>

A2β.

ομαδική συλλογική, καθολική

ενισχύεται ενδυναμώνεται

αδράνεια απάθεια, απραξία

A3. Γίνε εθελοντής τώρα!

Τα τελευταία χρόνια παρατηρείται μια ραγδαία ανάπτυξη του εθελοντικού κινήματος που διαχέεται σε όλα τα επίπεδα της σύγχρονης κοινωνίας. Οι πολίτες αρχίζουν να αντιλαμβάνονται την χρησιμότητα της εθελοντικής προσφοράς, παρά το γεγονός ότι ο εθελοντισμός δεν μπορεί να επιλύσει τις δύσκολες καταστάσεις, αλλά να δώσει μια προσωρινή ανακούφιση.

Ζητούμενο α. Μορφές εθελοντικών δράσεων

-Συμμετοχή σε οικολογικές οργανώσεις για την προστασία της χλωρίδας και της πανίδας σε παγκόσμιο ή τοπικό επίπεδο.

-Συγκέντρωση ειδών πρώτης ανάγκης για την αντιμετώπιση έκτακτων καταστάσεων (σεισμοί, τσουνάμι, τυφώνες) σε διάφορες περιοχές του πλανήτη.

-Οικονομική ενίσχυση μέσω δομών της πολιτείας σε ανθρώπους που είναι άστεγοι.

-Ψυχολογική στήριξη από εξειδικευμένους επιστήμονες σε άτομα που αντιμετωπίζουν προβλήματα εθισμού (ναρκωτικά, αλκοόλ, τυχερά παιχνίδια)

Ζητούμενο β. Τρόποι με τους οποίους το σχολείο συμβάλλει στον εθελοντισμό

-Παροχή ανθρωπιστική παιδείας και καλλιέργεια του ενδιαφέροντος για τα σύγχρονα κοινωνικά προβλήματα. Ενσωμάτωση στη σχολική ύλη ιδιαίτερα των μαθημάτων της νεοελληνικής γλώσσας και της λογοτεχνίας κειμένων που αναφέρονται σε παγκόσμιες μορφές του εθελοντισμού που αποτέλεσαν πρότυπα.

-Διοργάνωση σεμιναρίων με την συμμετοχή εθελοντών και ειδικών επιστημόνων, οι οποίοι θα ενημερώνουν τους μαθητές για τα οφέλη του εθελοντισμού.

-Εθελοντικές δράσεις από την εκπαιδευτική κοινότητα (δενδροφύτευση, καθαρισμός παραλιών), οι οποίες θα καλλιεργήσουν το πνεύμα αλληλεγγύης και άδολης προσφοράς στον συνάνθρωπο.

-Επισκέψεις σε οργανώσεις και δομές που παρέχουν εθελοντική βοήθεια, ώστε να ευαισθητοποιηθούν οι νέοι και να δραστηριοποιηθούν συμμετέχοντας ενεργά.

Συμπερασματικά, γίνεται αντιληπτό ότι υπάρχουν σήμερα ποικίλες μορφές εθελοντικών δράσεων, οι οποίες μπορεί να απαλύνουν τον πόνο των ανθρώπων. Η μαζική συμμετοχή των πολιτών στο κίνημα του εθελοντισμού εξαρτάται άμεσα και από το εκπαιδευτικό σύστημα που έχει τη δυνατότητα να καλλιεργήσει στις νέες γενιές το αίσθημα της προσφοράς.

ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΚΟ

B1. Στο εν λόγω ποίημα, ο Μπέρτολντ Μπρεχτ θίγει ποικίλα κοινωνικά θέματα που εντοπίζουμε και στις μέρες μας. Αναφέρεται στο πρόβλημα της στέγασης, καθώς πολλοί άνθρωποι, εξαιτίας οικονομικών δυσχερειών δεν έχουν σπίτι και αναγκάζονται να ζουν στους δρόμους κάτω από άθλιες συνθήκες (Και στους αστέγους...τη νύχτα). Επίσης θίγεται το πρόβλημα της εκμετάλλευσης που βιώνουν αρκετοί άνθρωποι, αφού σε αρκετές περιπτώσεις καταπατώνται τα ανθρώπινα δικαιώματα (Δεν

συντομεύει...εκμετάλλευσης). Τέλος επισημαίνεται η έλλειψη πραγματικής επικοινωνίας μεταξύ των ατόμων, καθώς επικρατεί ο ατομικισμός και η αδιαφορία για τον συνάνθρωπο (Δεν θα καλυτερέψουν...σχέσεις)

B2α. Στο ποίημα συναντάμε **μεταφορά** στο στίχο 8 <<Δεν συντομεύει έτσι η εποχή της εκμετάλλευσης>>. Με τη συγκεκριμένη μεταφορά ο ποιητής επιθυμεί να δείξει ότι δεν αντιμετωπίζεται το πρόβλημα της εκμετάλλευσης του ανθρώπου από τον συνάνθρωπο του μεμονωμένα με σπασμωδικές ενέργειες. **Εικόνα** συναντάμε στην αρχή του ποιήματος στο στίχο 2,3 <<Στη γωνία...του χειμώνα>>. Ο Μπέρτολντ Μπρεχτ παρουσιάζει έναν άνθρωπο, ο οποίος βρίσκεται στη γωνία δύο δρόμων και περιμένει να τον προσεγγίσουν άτομα που είναι άστεγα και αναζητούν καταφύγιο ιδιαίτερα για τις δύσκολες νύχτες του χειμώνα. Έτσι προσδίδεται στο κείμενο ζωντάνια και δραματικότητα. Τέλος το σχήμα λόγου της **επανάληψης** εντοπίζεται στους στίχους 6,16 <<Ο κόσμος έτσι δεν θα αλλάξει>>. Μέσω της επανάληψης ο ποιητής θέλει να μεταφέρει το μήνυμα ότι τα σύγχρονα κοινωνικά προβλήματα δεν μπορούν να αντιμετωπιστούν μόνο μέσω της δύναμης του εθελοντισμού.

B2β. Στο ποίημα συναντάμε το **α΄ ενικό πρόσωπο**, καθώς ο ποιητής παρουσιάζει εμπειρίες από προσωπικά βιώματα και καταστάσεις που έχει ζήσει ο ίδιος (Ακούω πως στη Νέα Υόρκη). Με αυτό τον τρόπο φορτίζει συναισθηματικά τον αναγνώστη. Επίσης στο ποίημα χρησιμοποιείται το **β΄ ενικό πρόσωπο** (Σαν διαβάσεις). Με τη χρήση του β΄ προσώπου ο ποιητής δίνει συμβουλευτικό τόνο στο ποίημα και απευθύνεται άμεσα στο δέκτη. Τέλος εντοπίζουμε και **γ΄ ενικό πρόσωπο** (ο κόσμος δεν θα αλλάξει). Η χρήση του γ΄ προσώπου γίνεται, καθώς ο Μπρεχτ ως παρατηρητής αναφέρεται συνολικά στον κόσμο που δεν πρόκειται να διαφοροποιηθεί μόνο μέσω του εθελοντισμού. Με την συνεχή εναλλαγή ρηματικών προσώπων δίνεται υφολογική και εκφραστική ποικιλία. Παράλληλα το ποίημα αποκτά ζωντάνια, προσελκύεται το ενδιαφέρον του αναγνώστη και καταγγέλλεται η εκμετάλλευση στη σύγχρονη κοινωνία. Παράλληλα δίνεται υφολογική και εκφραστική ποικιλία

B3. Η θέση του ποιητικού υποκειμένου είναι **απαισιόδοξη**, καθώς τα κοινωνικά προβλήματα όπως η ανέχεια που μπορεί να οδηγήσει στην έλλειψη στέγης δεν είναι δυνατόν να επιλυθεί μόνο μέσω εθελοντικών δράσεων (Μα έτσι ο κόσμος δεν θα αλλάξει). Χρειάζεται μια οργανωμένη και συστηματική ανάληψη δράσης από τους αρμόδιους φορείς, προκειμένου να αντιμετωπιστεί αποτελεσματικά η κατάσταση. Ο Μπρεχτ παρουσιάζει με γλαφυρότητα και ρεαλισμό τις δυσκολίες που βιώνουν οι άστεγοι με σκοπό να ευαισθητοποιήσει τους αναγνώστες. Το πρόβλημα της έλλειψης ανθρωπιάς διαπιστώνεται και από το γεγονός ότι τα καιρικά φαινόμενα αντιμετωπίζονται προσωρινά (Για μια νύχτα...από τον άνεμο), ενώ το χιόνι νομοτελειακά φαίνεται ότι προορίζεται για τους αστέγους (Το χιόνι...στο δρόμο). Ωστόσο εντοπίζεται και ένας τόνος **αισιοδοξίας** στη στάση του ποιητικού υποκειμένου, καθώς η συλλογική συμμετοχή στο εθελοντικό κίνημα μπορεί να συνδράμει στην

περιστολή του φαινομένου. Άλλωστε υπάρχει και μια προτροπή στον αναγνώστη να μην εθελοτυφλεί μπροστά στα δυσεπίλυτα προβλήματα της κοινωνίας. (Σαν διαβάσεις...άνθρωπε). Αν και ζούμε σε έναν κόσμο που κυριαρχεί η ηθική αναλγησία και ο ατομικισμός, η πραγματική ευδαιμονία της κοινωνίας εξαρτάται από την εθελούσια προσφορά στο συνάνθρωπο.

ΠΡΟΤΥΠΟΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΣ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ

Ρούλα Μακρή

